

80-річчя
члена-кореспондента НАН України
А.Я. ІЩЕНКА

Анатолій Якович Іщенко народився 1 січня 1932 р. у смт Карлівка Миколаївської області. У 1951–1956 рр. навчався в Київському політехнічному інституті. Після цього працював 5 років на Куйбишевському авіаційному підприємстві ім. М.Д. Кузнецова.

З 1961 р. обіймав інженерні та наукові посади в Інституті електрозварювання ім. Є.О. Патона АН УРСР (тепер НАН України), де з 1987 р. очолює відділ фізико-металургійних процесів зварювання легких металів і сплавів.

Учений зробив вагомий внесок у формування основ теорії зварювання алюмінієвих і магнієвих сплавів різних систем легування. Основний напрям його наукової діяльності — це дослідження зварюваності алюмінієвих сплавів, розроблення нових зварних матеріалів і технологій зварювання сучасних конструкцій з алюмінію і високоміцних матеріалів на його основі.

У 1962–1967 рр. А.Я. Іщенко вперше у світовій практиці розробив і впровадив у виробництво високоефективний спосіб електрошлакового зварювання алюмінію

та захистив з цієї проблеми кандидатську дисертацію (1968).

Ступінь доктора наук Анатолій Якович здобув у 1983 році. Йому належать важливі результати фундаментального дослідження проблем підвищення міцності й надійності зварних з'єднань шляхом модифікації структури швів. Він успішно провів теоретичні й експериментальні дослідження явищ, що відбуваються в зоні зварювання під час взаємодії компонентів легких сплавів із плазмою дуги, електронним і лазерним пучками, вивчив закономірності первинної кристалізації і формування структури швів у нерівноважних умовах та їхній вплив на фізико-механічні властивості з'єднань. Значних результатів А.Я. Іщенко досяг у розробленні нових методів нерознімного з'єднання перспективних високоміцних матеріалів — жаростійких сплавів, високодисперсних композитів, інтерметалідів і різномірних матеріалів.

У 1997 р. Анатолія Яковича було обрано членом-кореспондентом НАН України. Він автор 3 монографій і понад 280 наукових праць, більше ніж 20 авторських свідоцтв СРСР, патентів України і зарубіжних держав. У цих працях розкрито природу утворення неоднорідної структури швів, розвинуто уявлення про особливості взаємодії різних елементів, що входять до складу основного металу та зварювальних присадок. Науково обґрунтовано можливість і способи нерознімного з'єднання виробів плавленням і в твердій фазі під час використання ефективних нанодисперсних або наноструктурних матеріалів. Результати досліджень і технологічних розроблень ученого сприяли широкому впровадженню алюмінієвих конструкцій в авіаційну та ракетно-космічну галузі промисловості, вагоно- і суднобудування.

А.Я. Іщенко — член спеціалізованої вченої ради із захисту докторських і кандидатських

дисертацій ІЕЗ ім. Є.О. Патона, експерт важливих державних програм розвитку машинобудування, голова Національної секції «Алюміній» при Міжнародному інституті зварювання. Під його керівництвом захищено одну докторську і 7 кандидатських дисертацій.

Учений відзначений почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1984) і знаком «Почесний працівник космічної галузі України». За вагомий особистий внесок у розвиток науки й освіти в Україні, впровадження новітніх технологій у галузі машинобудування, багатолітню самовіддану працю і високий професіоналізм Анатолій Якович отримав почесну грамоту Верховної Ради

України (2004). Він — заслужений діяч науки і техніки України (2001). За розроблення і впровадження у виробництво високоефективних методів і засобів зварювання алюмінієвих, магнієвих і титанових сплавів учений нагороджений Премією Ради Міністрів СРСР (1988). За цикл наукових робіт «Теоретичні основи системи виробництва відповідальних деталей та вузлів машин з високоміцних легких конструкційних матеріалів» А.Я. Іщенко відстоєний Державної премії України в галузі науки і техніки (1995).

Наукова громадськість, колеги, друзі й учні сердечно вітають Анатолія Яковича з ювілеєм, зичать йому довголіття, творчої наснаги і нових наукових здобутків.

70-річчя члена-кореспондента НАН України О.Є. АНДРЕЙКІВА

Олександр Євгенович Андрейків народився 3 січня 1942 р. у смт Мельниця-Подільська на Тернопільщині. У 1964 р. закінчив механіко-математичний факультет Львівського

державного університету, після чого навчався в аспірантурі Фізико-механічного інституту Академії наук УРСР. У 1969 р. захистив там дисертацію «Деякі просторові задачі теорії тріщин» на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук, а в 1979 р. — докторську дисертацію «Крихке руйнування пружно-пластичних тіл в умовах складних напружених станів» (технічні науки). У Фізико-механічному інституті Олександр Євгенович пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до завідувача відділу. У 1983 р. він здобув учене звання професора, а в 1988 р. був обраний членом-кореспондентом Академії наук. Упродовж 1995–2001 рр. був директором Міжгалузевого наукового центру «Протон» НАН України, а з 2002 р. — професор кафедри механіки Львівського національного університету імені Івана Франка.

Олександр Євгенович разом зі своїми численними учнями створив оригінальні